

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE
OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

KONFERENSER 72

EMILIA FOGELKLOU LÄST I DAG

NIO ESSÄER

Emilia Fogelklou läst i dag

Nio essäer

Redaktör: *Anders Jeffner*

Konferenser 72

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH
ANTIKVITETS AKADEMIEN

Emilia Fogelklou läst i dag. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien,
Konferenser 72.
Stockholm 2010. 108 s.

Abstract

Emilia Fogelklou Norlind (1878–1972) was the first woman to receive a BA in theology at a Swedish university. The Royal Academy of Letters, History and Antiquities celebrated the centenary of this event with a symposium in 2009. The aim was to discuss and evaluate her important and still relevant contributions in many fields. The works of Emilia Fogelklou cover a broad area from autobiographical novels to philosophical essays and religious studies. A gender perspective is present in most of her writing. Fogelklou worked as a teacher and author. She was active in the Church of Sweden but her interest in mysticism led her to membership of the Quaker movement. This volume contains the main contributions from the symposium. The authors are experts in literary studies, women's studies, education, religious studies and philosophy. The aspects dealt with are her important three autobiographies, her work as a feminist pioneer, her place in the history of education and her innovative contributions to theology and philosophy.

Keywords

Feminism, autobiography, epistemology, Christian doctrine, Quakerism, education, psychology of religion.

© 2010 Författarna

ISBN 978-91-7402-389-3/pdf

ISSN 0348-1433

Utgivare	Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Box 5622, 114 86 Stockholm www.vitterhetsakad.se
Distributör	eddy.se ab, Box 1310, 621 24 Visby http://vitterhetsakad.bokorder.se
Omslag	Lars Paulsrud
Layout	Tina Hedh-Gallant
Tryck	Motala Grafiska AB, Motala, 2010

Innehåll

<i>Anders Jeffner</i> , Förord	7
<i>Ingrid Meijling Bäckman</i> , Den självbiografiska författaren	9
<i>Eva Hettner Aurelius</i> , Kommentar – vilken sanning?	19
<i>Catharina Stenqvist</i> , Emilia Fogelklous verklighet	21
<i>Anders Jeffner</i> , Sjuk av jungfrufödelsen. Teologi och filosofi hos Emilia Fogelklou	35
<i>Margaretha Fahlgren</i> , Pionjären Emilia Fogelklou	47
<i>Ulrika Knutson</i> , ”Anstötlig för de enbara vetenskaparna” – Emilia Fogelklou mellan ande och akademi	59
<i>Sven Hartman</i> , Emilia Fogelklou och de pedagogiska sammanhangen	69
<i>Catharina Raudvere</i> , Emilia Fogelklou. Religionshistoriker, samtidsröst och främling	87
<i>Madeleine Sultán Sjöqvist</i> , Emilia Fogelklou och teologiska fakulteten i Uppsala	99
<i>Deltagarförteckning</i>	108

Förord

Anders Jeffner

I år, 2009, är det hundra år sedan den första kvinnan i Sverige avlade en teol. kand.-examen vid ett universitet. Kvinnan var Emilia Fogelklou-Norlind. Det finns anledning att uppmärksamma 100-årsminnet av hennes examen eftersom den inte var en enstaka pionjärhandling utan kan ses som en symbol för många traditionsbrott och nyskapande insatser i svenskt kulturliv. Emilia Fogelklou bröt vägar som behöver underhållas och markeras tydligt på den intellektuella 1900-talskartan och hennes levande litterära produktion är värd en fortgående analys.

Kungl. Vitterhetsakademien beslöt 2008 att uppmärksamma 100-årsminnet med ett mångvetenskapligt symposium, där olika sidor av Emilia Fogelklous verk skulle lyftas fram och diskuteras mot bakgrund av de publicerade och påbörjade studierna om hennes författarskap. Symposiet ägde rum på Vitterhetsakademien den 21 januari 2009 och de inbjudna deltagarna finns förtecknade i slutet av denna volym. Symposiediskussionerna belyste Emilia Fogelklous mångsidiga, men väl sammanhållna, insats inom olika områden som religionsvetenskap, kvinnofrigörelse och pedagogik liksom hennes skönlitterära författarskap, vars viktigaste resultat är de självbiografiska berättelserna om Mi. Den del som handlar om hennes äktenskap med Arnold Norlind har bevarat sin ställning som en av de märkligaste kärleksskildringarna i svensk litteratur. Artiklarna i denna volym är baserade på föredrag och diskussionsinlägg vid symposiet, som präglades av engagerade samtal. Förhoppningsvis kan detta symposium leda till en fortsatt forskning om Emilia Fogelklou-Norlind och hennes tid. En god hjälp finns genom en utmärkt bibliografi av Birgitta Hedbor, *Emilia Fogelklou: bibliografiska anteckningar*, Bibliotekshögskolan 1981 (ISSN 0347-1128). Det finns flera översikter över Emilia Fogelklous liv och verksamhet. En kortfattad och klagörande sådan är Gunnel Vallquists inledning till Emilia Fogelklou, *Brev till vännerna*, Natur och Kultur, Stockholm 1979.

Symposiet har förutom av undertecknad planerats av universitetslektorerna Madeleine Sultán Sjökvist och Gabriella Gustafsson. En viktig del av planeringsarbetet har utförts av Helene Carson, ansvarig för konferensarbetet inom Vitterhetsakademien.